

Sajnos a jó példa már megint hazafelé úton jutott eszembe: hogy igazán akkor támad kedvünk sírni, amikor Szonya azt mondja: „Élni fogunk, Ványa bácsi, (...) dolgozni fogunk másokért”. Még egy jelenséget meg kell említeni, amely más megyékben is megfigyelhető volt. Itt is akadt olyan egyházi iskolából jött produkció, amely bibliai történetet próbált kicsit maivá tenni. Nem is lenne feltétlenül baj, ha nem éreznénk a fenntartói elvárást a produkció témáján. (Arról nem is beszélve, hogy attól még nem kerül közelebb hozzánk a tékozló fiú története, ha különböző nagyvárosok repülőterei után egyszer csak a budapesti flaszteren találjuk a főszereplőt, aki a *Fedél nélkül* újságot próbálja árulni.) Mivel tömegesen kerülnek egyházi felügyelet alá az iskolák, meg kellene találni a módját, hogy a fenntartó értékrendjét ne ilyen kényszeresen kelljen bemutatni.

Achs Károly

Versek, mesék, színjátszósok...

Balassagyarmat, Mikszáth Kálmán Művelődési Központ, 2012. május 19.

A szekszárdi találkozót követő napon már Balassagyarmaton voltunk, ahol szintén tizenkét előadást láttunk. A hagyományosan szép és hangulatos szervezettségű találkozón ezúttal is sok ügyes színjátszóval találkoztunk.

Elsőként Andi színjátszósai léptek színre. Garamvölgyi Andrea ezúttal *77 magyar rémmese, avagy a butaság határtalan* címmel rendezte játékukat. A színpadra lépő játzók ügyesek, leleményes jelzések, jó gesztusok, ügyes szereplőmozgatás jellemzi a játékot. Fel-felcsillan az előadás humora is, bár néhol apró dramaturgiai lyukakat találunk. Jó a ritmus, általában rendben lévőnek találom a beszédhangsúlyokat, s szemlátomást élvezik a játékot nézők és játzók egyaránt.

A Futkározók Bátonyterenyéről érkeztek, *Így meg úgy* címmel szerkesztett játékot mutattak be (rendezte Mátraházi Tamás), sok illusztratív elemmel. Ha semmi más erénye nem lenne, akkor is örülnék a bemutatónak, hiszen legalább friss, jó verseket is megtanulnak a gyerekek. (El-elszorult a szívem a bemutató találkozón, sok esetben találkoztunk ugyanis olyan gyerekekkel, akik szemlátomást nehéz körülmények között élnek.) Ugyancsak Mátraházi Tamás vezeti a Rosszcsontok csapatát, akikkel szintén szerkesztett játékot hozott. A gyerekek sokat beszélnek kórusban (*Iciri-piciri mesék*), még nem vállalják az egyéni megszólalásokat, és nehezen igazodnak el a térben is. De nagy odaadásuk figyelemre méltó, és szemlátomást örömmel keresik a helyüket a színjátszók világában.

A MO-KA-SZÍN csoport Karancslapujtőről egy „igazi” színjátékot hozott el a bemutatóra. Hubay Miklós gyűjtését, *Varjú a varjúnak* címmel Kériné Gordos Angéla rendezte. A játzók bizonyára élvezték a jelmezes játékot, ám kiaknázatlan maradt sok-sok helyzet, elmaradtak a karakter-festések, a szituációkat nem elemezték pontosan. Nem volt viszont probléma a szereplőgárdával, hiszen öt derék legény, s ugyanennyi lány volt a színpadon. Irigylésre méltó.

A szécsényfalui Gyermeklánc *Lakodalom van* címmel népi játékot mutatott be, kissé bátortalan, de élő muzsikussal, énekessel, és igazán jókedvű kis vőfélyekkel. A játék és Homoki Marianna csoportvezető erénye, hogy a gyerekek számára szemlátomást ismerős hagyományokhoz nyúlt, és van esély rá, hogy a további munkák során a színpadi törvényszerűségeket is sikeresen alkalmazzák majd.

A Játékkuckó tagjai Magyarnándorról érkeztek, és Győrösiné Gyöngyösi Veronika vezetésével Kányádi Sándor verseiből állítottak össze élvezetes játékot. A *Küüllő-kalendárium* szívet melengető, értékes előadás, a farmerbe-színes pólóba öltözött gyerekek gyönyörűen játszanak néhány lepellel, többnyire szépen és értelmezetten mondják a költői szöveget. Hiányérzetet az eredményez, hogy a ritmus túlságosan egyforma, s van valami fátyol – talán a szövegektől megilletődöttség fátyla – az egész játékon. Erényei vitathatatlanok.

A szécsényi Fébé Társulat *Élet tanár úr* címen mutatott be előadást, Cs. Szerémy Andrea vezetésével, amelyet ők zenés irodalmi játékként aposztrofáltak. Talán a pódiumműsor lenne a pontosabb megnevezés. Egészen jó szövegek hangzanak el egyenetlen teljesítményű játzóktól, sok a bizonytalanság, no és a zenére való várakozás, amitől a ritmus szakadozott lesz. A kísérlet azonban figyelemre méltó.

Hasonlóképpen az a bátonyterenyei Vadmacskák előadásában a *Passiójáték*. Mátraházi Tamás rendezése mértéktartó, a jelmezek figyelemre méltóak. A bibliai történetet közvetítik, ám a kifejező szövegmondással és a helyzetek színházi kifejtésével adósok maradnak. Érezni azonban azt a szervező erőt, amely feltehetően ott van a csoport mögött, és jó látni, hogy egy település számára fontos előadást hoztak létre.

Tanító szándékúnak is nevezhetnénk az Alabástrom *Puncinello* című előadását. A salgótarjáni csoport Cs. Szerémy Andrea vezetésével a fiatalok számára érdekes és fontos kérdéstről beszél: vajon hagyjuk-e,

hogy mások értékítélete alapján határozzuk meg magunkat? Az előadás, az irodalmi alapanyag okán epikus marad, nem sikerül drámává alakítani. A zene sokszor lelassítja a ritmust, vagyis meglehetősen egyenetlen a kialakuló kép, és a megszólalásokon is akad még munka. Ugyanakkor nyugodtan tekinthetjük az előadást egy tanulási folyamat részének, s ily módon fontosnak.

A magyargéci Gárdonyi Géza Színjátszó Kör szinte lehetetlen feladatra vállalkozott, amikor *Kalkuttai Teréz anyja életét* kívánta bemutatni a színpadon. Hegedűs Gergő Máté szemlátomást nagy munkát fektetett az előadásba, de sok szereplő alázatos – ámbár papírízű – szövegmondása sem elég ahhoz, hogy a jeles és példaértékű történet, amely valójában képek felvillantásának sorozata, életre keljen. Az ügyesen változó festett háttér nem képes ellensúlyozni az előtérben zajló jelenetek élettelenységét, pedig nagyon szurkoltunk a lelkes csapatnak.

Meglepetésként hatott viszont a Pimasz Kamasz (Balassagyarmat) előadása. A *Tűvétevők* igazi parasztkomédiaként formálódott, szemlátomást rutinos színjátszókat mutatott. A szövegek szinte mind energiával telten szólaltak meg, a legtöbb helyzet meglehetősen tisztázott. Nagyon nehéz, amire a színjátszók vállalkoztak, de fiatal koruk dacára sok ponton – nyilván B. Nyiregyházi Ágnes rutinjának köszönhetően – ügyesen oldották meg a szituációkat. S ami még nagy előny, minden megvan ahhoz, hogy továbbfelesszék tudásukat, s a jövőben még pontosabb szerkezetű előadásokkal álljanak közönségük elé.

A balassagyarmati Palánták *A kiskakas rézgarasáról* meséltek nekünk, kedvesen, rendezett és szép színpadképben. Öröm volt, hogy a szöveget értelmezték, szépen tolmácsolták – köszönhetően Tóthné Szarvas Márta és Garamvölgyi Attiláné munkájának –, sajnos, túl sok illusztratív jelleggel. Néhány dramaturgiai kérdésen túl, amelyek könnyedén javíthatók, a gyerekek felszabadult játéka üde színfoltként marad meg emlékeimben.

Tóth Zsuzsanna

Családias találkozó Szombathelyen

Szombathely, Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, 2012. május 19.

Szombathelyre szinte haza járok, sokadik éve hívnak, várnak a színjátszó találkozók zsűrijébe. Régi, kedves ismerősök a szervezők, és többnyire a csoportvezetők is, jó érzés évről-évre figyelni a „régit” színjátszó gyerekek növekedését, fejlődését – minden tekintetben –, és jó érzés látni a kisebb-nagyobb újak csatlakozását is. Mindig érdeklődve figyelem, hogy a régiek miként újulnak meg, és az is üdítő, ha fiatal, tehetséges csoportvezetők tűnnek fel, és terelik az érdeklődő gyerekeket izgalmas előadások megszületéséig. Csodálom Bajó Éva kitartását, elkötelezettségét, ahogy az évről-évre romló anyagi körülmények között – az idén gyakorlatilag népművelőként egyedül – szervezte, irányította, vezette a találkozót, úgy, hogy a résztvevők ne a nehézségeket, hanem a játék, az együttlét örömeit vigyék haza az emlékeikben.

Vas megyében valami miatt viszonylag kevés színjátszó csoport mutatja meg magát ezeken a találkozókön. Több hullámhegyet és -völgyet éltünk már meg az elmúlt években. A tavalyi „fellendülés” után – amikor nyolc csoport jött a bemutatóra –, az idén öt társaság mutatta meg, hol tart most a színjátszás útján. Azt próbálom felidézni – hosszabb idő távlatából –, milyen „kép” maradt meg bennem egy-egy előadásról. Valószínűleg ez nagyon szubjektív lesz. Vállalom.

Rövid összefoglaló következik ábécé sorrendben.

A kis gyufaárus lány. Csodaszarvas, Kőszeg, csoportvezető Takóné Hoós Ildikó

Andersen meséjének – a megszokott történetmeséléstől eltérő – újabb átdolgozását láthattuk. A vegyes életkorú, főleg kiskamaszokból álló csoport, vezetőjével együtt azért választotta a történetet, mert az elszegényedés, a munkanélküliségből adódó kilátástalan helyzet ma sok családot és ezzel együtt egyre több gyereket is érint. A csoportvezető-rendező rendhagyó módon próbálta ötvözni Andersen eredeti szövegét a keresztény szentírásból vett idézetekkel, valamint valóságos, mai, intézeti gyerekek életét megidéző rövid monológokkal. A kissé statikus, néhány tárggyal jelzett színpadképben (pad, lámpa, szék), stílusos jelmezekben csak néhány „élő” jelenet erejéig mutatkozhatott meg a gyerekek tehetsége, feszültségkeltő ereje (például az elegáns nő párbeszéde a gyerekével, vagy a részeges apa és a kislány kettőse, az apa és cimborái). Az előadás mozaikszerű: rövid jelenetek, monológok, „emelkedett” keresztény szövegek, reflektálások sora, amelyek azonban nem váltak egységes színpadi játékká. Az ezüstminősítést az egyedi megközelítés, az útkeresés és a gyerekek tiszta, érthető, a helyzeteknek megfelelő színpadi beszéde indokolta.

Dödölle, avagy „Ki viszi haza a lábost?” Pöttyös Hagyományörző Gyermekcsoport, Csehimindszent, csoportvezető Horváth Barnabásné